

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kansakoulunkatu 3
PL 2100
Helsingin kaupunki 00099

Mielipide Lauttasaaren Katajajarjun alueen asemakaavan muutosluonnokseen

Lauttasaaren kaupunginosaa halkaiseva Länsiväylä on Suomen vilkasliikenteisimpiä moottoriteitä. Helsingin luonnonsuojeluyhdistys (Helsy) on jo osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esittämässä mielipiteessään (2.5.2006) todennut, että ajatus Länsiväylän kattamiseksi Katajajarjun kohdalta on herännyt keinona Länsiväylän aikoinaan turmeleman harjumaiseman eheyttämiseksi ja kaupunginosan yhtenäistämiseksi. Helsy muistuttaa edelleen, että Katajajarjun alueen suunnittelussa asuin- neliömetrimääriä tärkeämpää on huomioida “maastonmuodot ja vielä säilyneet luonnonelementit” sekä “alueen maisemalliset ja kulttuurihistorialliset erityispiirteet”, niin kuin yleiskaava 2002 hyväksymisen yhteydessä eräässä valtuuston hyväksymässä toivomusponnessa (Helsingin kaupunginvaltuusto 26.11.2003) edellytetään. Katajajarjun alueen kaavaluonnoksessa näitä periaatteita ei ole tarpeeksi huomioitu.

Helsy on jo lausunnossaan yleiskaava 2002 ehdotuksesta (30.4.2003) sekä mielipiteessään Katajajarjun alueen osallistumis- ja arviointisuunitelmasta vaatinut, **että Myllykallion pohjoisrinteen metsäinen viheraluekaista jätetään kokonaan rakentamatta**. Perusteita on runsaasti:

Lauttasaareissa viheralueiden pinta-ala asukasta kohden on jo nykyisellään Helsingin pienimpiä. Kaupunginosan asukasmäärän ollessa jatkuvassa kasvussa ei viheralueiden supistaminen ole hyväksyttävää.

Myllykallio on Lauttasaaren suurin yhtenäinen, suhteellisen luonnontilainen viheralue, ainoa saaren keskiosassa. Myllykallion puisto ei ole niin laaja, että siitä olisi varaa haukata yhtään neliometriä vaarantamatta sen toimivuutta virkistykseen, luontoharrastuksen ja lähiluonnon kannalta.

Rakentamisen myötä rinnemetsä supistuisi muutaman puurivin metsiköksi, joka tulisi kärsimään sekä virkistyskäytön aiheuttamasta lisääntyvästä kulumisesta että reunavaikutuksesta monella eri tavoin. Metsän ja rantakivikon muuttuminen käytännössä ottaen asukkaiden piha-alueeksi tulisi turmelemaan niiden luonteen lopullisesti.

Helsyn mielestä nyt olisi mahdollisuus parantaa saaren poikki kulkevaa ainoaa metsäistä viheraluetta sen sijaan, että viheryhteys kapenisi vielä entisestään asuntorakentamisen seurauksena.

Koko kaava-alue muodostaa yhtenäisen, geomorfologiselta kannalta arvokkaan alueen Helsingissä. Alueen arvokkaimmat, rakentamattomat osat ovat Myllykallio (maisema ja luonnonsuojeluarvoja) rinteinen ja erityisesti pohjoisrinteellä sijaitseva muinaisrantamerkki, ensimmäisen luokan (asteikolla 1-3) luonnonsuojelukohde Helsingissä, jonka “säilyminen on ensiarvoisen tärkeää” (Helsingin ympäristökeskuksen julkaisuja, Salla 2004). Ympäristökeskuksen julkaisussa rantamerkin rajaus ylettyy aina koirapuiston eteläpuolelle, kävelytiehen saakka. Tämä on maastohavaintojen mukaan oikea rajaus. Kaupunkisuunnitteluviraston materiaalissa rantakivikko esitetään pienempänä. Kuitenkin lienee selvä, että jos aivan sen välittömään läheisyyteen rakennetaan asuintaloja, muinainen rantakivikko Myllykallion puistossa ei voi “arvoineen ja ominaisuuksineen” säilyä. Jo vanhojen käve-

lyteiden linjausten muuttaminen, kuten eräällä kartalla “Kaavio alueen suunnittelun lähtökohdista” on esitetty, olisi Myllykallion luonto- ja kulttuuriarvoille hyvin tuhoisaa.

Myllykallion nykyinen (!) puistoalue sitä ympäröivine rakennuksineen on merkitty yleiskaavaan (Helsingin yleiskaava 2002) kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Helsy katsoo, että mikäli Myllykallioon sallitaan asuinrakentamista, ei aluetta voi kehittää sen kulttuuri- ja geologisten arvojen ja ominaisuuksien mukaisesti. Kerrostalojen muuttaminen rivitaloiksi ei alueen geologisia- ja luontoarvoja pelasta. Asuntotyyppien monipuolistaminen ja 2-3 kerroksisten pientalojen tuominen alueelle ei riitä perusteeksi alueen rakentamiselle. Lauttasaareissa on jo ennestään näitä talotyyppisiä eikä Helsyn mielestä niiden rakentamiselle ole tarvetta etenkin näin epäedulliselle paikalle.

Helsingin yleiskaava 2002:ssa “kerrostalovaltainen alue” -merkintä Myllykallion pohjoisreunaan lienee erehdys. Yleiskaavan valmistelun yhteydessä tehdyt laajat ja kattavat ympäristöselvitykset valmistuivat kaavoitusprosessin myöhäisessä vaiheessa. Yleiskaavaluonnokseen Myllykallion metsänreunan kohdalle merkittyä kapeaa kerrostalovaltaista aluetta ei ilmeisesti huomattu poistaa *kaavaehdotuksesta*, kun koko Myllykallio ympäristöineen (aina teollisuusrakennuksiin asti) merkittiin kulttuuri- ja maisema-alueeksi (jossa määräysten mukaa arvot ja ominaisuudet tulee *säilyä*) (kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja 13.2.2003). Ennen kaavan lopullista hyväksymistä kulttuuri-merkintää vielä laajennettiin teollisuusalueen viereen ylettymään Lauttasaarentielle asti (Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja 17.6.2003), mutta puiston reunan “kerrostalovaltainen alue” -merkintä jäi kulttuuri- ja maisemamerkinän “alle”! **Täten yleiskaavan yleispiirteisyyteen ei tässä voi vedota.**

Helsyn mielestä asuintalojen tunkeminen kulttuuri- ja luontopuistoon, yli 30 metrin korkuisen Myllykallion pohjoisrinteen ja teollisuuskorttelin väliseen “laaksoon” on ajatuksena väkijäinen, lähinnä pakkomieltäinen, ja lienee kaavoituksen kannalta erehdys sekä muotovirhe.

Helsingissä 2.1.2009

Helsingin luonnonsuojeluyhdistyksen puolesta

Kati Vierikko
puheenjohtaja

Christina Lindén
halituksen jäsen